

Dansk Center
for Organdonation

Introduktionsprogram

Udrykningsfunktionen

Indholdsfortegnelse

Velkommen i udrykningsfunktionen	3
Præsentation af Dansk Center for Organdonation (DCO)	3
Indsats i og samarbejde med hospitalerne	3
Oplysning i befolkningen	3
Præsentation af udrykningsfunktionen	3
Formål	3
Forudsætninger for at indgå i funktionen	4
Organisering	5
Samarbejde med transplantationscentret	5
Oplæringsperiodens første del	6
Opstartsmøde	6
Organdonation.dk	6
Dit teoretiske grundlag for donorpleje og behandling	7
Best Practice & National Guideline	7
Rekommandationen – Behandling af Organdonorer	7
Vejledning i kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation	7
Praktiske færdigheder	7
Tilbage meldinger efter forløb samt opfølgning	8
Kompetenceudvikling	8
Oplæringsperiodens anden del	9
Vurdering af parathed til at tage eksterne kald	9
Udkald af udrykningssygeplejersken	9
Transport	9
Forløbsbeskrivelser og honorar	10
Dokumentation i forløbet	11
Tjekliste	11
Bilag	13
Funktionsbeskrivelse for udrykningssygeplejersker	13
Kompetencekort for udrykningssygeplejersker	14

Velkommen i udrykningsfunktionen

I det følgende kan du læse en generel præsentation af Dansk Center for Organdonation samt af udrykningsfunktionens organisering og formål, ligesom du vil kunne læse om de 3 transplantationscentre i Danmark.

Herefter er dit oplæringsprogram delt op i to; Første del indeholder de informationer, som du har behov for i din opstart som udrykningssygeplejerske og for at kunne deltage i forløb på egen afdeling. Anden del indeholder de informationer, du skal bruge, når du skal til at tage forløb uden for egen afdeling. Dit oplæringsprogram er tænkt som et værktøj, du kan vende tilbage til, når du er i tvivl om et emne eller nysgerrig på, hvor du kan finde mere viden.

Præsentation af Dansk Center for Organdonation (DCO)

DCO er det nationale videnscenter for organdonation i Danmark og blev etableret i 2008.

Centrets formål er at:

- Medvirke til at styrke indsatsen for organdonation fra afdøde
- Generere og indsamle viden på organdonationsområdet
- Optimere anvendelsen af det eksisterende donorpotentiale
- Sikre en høj kvalitet af pleje og behandling i donationsforløbet
- Sikre en høj kvalitet i omsorgen for de pårørende til organdonorer
- Bidrage til den folkelige oplysning om organdonation og transplantation

Indsats i og samarbejde med hospitalerne

DCO samarbejder med landets hospitaler om at optimere organdonationsindsatsen i Danmark. Sammen med hospitalerne er målet at sikre optimal anvendelse af donorpotentialet, så potentielle donorer bliver identificeret og får muligheden for at donere. Vi uddanner personalet og arbejder målrettet med at afklare organisatoriske arbejdsgange, som kan være en hindring for, at organdonation bliver gennemført. Når en hindring er identificeret, støtter vi hospitalerne i at iværksætte initiativer, der kan overkomme dem. Det betyder, at vi samarbejder med såvel landets intensivafdelinger, fælles akutmodtagelser, neurologiske afdelinger og øvrige afdelinger, hvor der er mulighed for at identificere og anvende et donorpotentiale.

Oplysning i befolkningen

Dansk Center for Organdonation bidrager endvidere til det befolkningsrettede oplysningsarbejde i Danmark, hvor vi støtter flere i at tage stilling til organdonation på et oplyst grundlag.

Præsentation af udrykningsfunktionen

Formål

Da organdonation er et højt specialiseret område, og mange intensivafdelinger sjældent har donationsforløb, kan det være svært at opnå og fastholde erfaring og kompetencer til at varetage de opgaver, som knytter sig specifikt til et donationsforløb. Derfor etablerede DCO, i samarbejde med Danmarks 4 neurointensive afdelinger, i 2009 udrykningsfunktionen for at kunne sikre en høj faglig kvalitet i pleje og behandling i donationsforløbene og i omsorgen for de pårørende. Udrykningsfunktionen består af højt specialiserede sygeplejersker, som rykker ud i den enkelte afdeling, hvor forløbet finder sted, og bidrager med specialviden og erfaring inden for de opgaver som særligt knytter sig til et organdonationsforløb. Det bidrager til, at organdonation kan foregå på alle hospitaler i landet med samme høje faglighed.

I udrykningsfunktionen er der også mulighed for, at en neurokirurg kan tilkaldes til at forestå hjernedødsundersøgelsen. I praksis sker det meget sjældent, da de fleste hospitaler, der har donorer, har neurologiske eller neurokirurgiske speciallæger tilknyttet. Uanset om en afdeling har haft behov for en højtspecialiseret læge eller sygeplejerske i forløbet, er ordningen gratis for den enkelte afdeling.

Forudsætninger for at indgå i funktionen

I et donationsforløb er det særligt vigtigt, at have overblik over og forståelse for flowet i såvel donorpleje og -behandling som i omsorgen for de pårørende. Donationsforløbene adskiller sig nemlig på flere parametre fra de vanlige afslutningsforløb på intensivafdelingen, fordi det både rummer et afskedsforløb for de pårørende samt en intensivret donorpleje og -behandling for personalet. Når det er særligt vigtigt, at have overblik over og forståelse for flowet i et donationsforløb, er der begrundet i, at en organdonors tilstand kan ændre sig uhyre hurtigt. Det betyder, at behandlingsprincipperne med en hurtig og målrettet indsats i endnu højere grad gør sig gældende end hos almene intensive patienter, ligesom pårørendeomsorgen skal formes derefter. Du skal derfor, via din praktiske samt teoretiske viden og erfaring, være et skridt foran i forløbet og identificere og imødegå udfordringer, der kan få betydning for såvel kvaliteten af donationsforløbet som dets gennemførelse. På samme måde er det også essentielt at kunne analysere vigtige ændringer hos den potentielle donor og kunne redegøre for relevante behandlingstiltag med afsæt i fysiologien og rekommandationen for behandling af organdonorer.

Ligeledes knytter der sig en særlig opgave til forløbene, i forhold til at tale med de pårørende om hjernedød og organdonation. Samtalerne er en tværfaglig opgave, hvortil der kræves særlige kompetencer, fordi det er centralt at kende til hvert enkelt led i donationsprocessen. Helt essentielt er det, at kunne sikre sig, at de pårørende har erkendt, at der er gjort alt for at redde patientens liv, og at der intet håb om overlevelse er, inden organdonation bringes op.

Vi ved, at den faglighed, der er til stede ved samtalerne, kan have afgørende betydning for de pårørendes forståelse for hjernedød, og dermed for den efterfølgende stillingtagen til organdonation. Derfor er det vigtigt, at du har kendskab til eksisterende viden om omsorgen for donorpårørende og ligeledes at grundprincipperne i guideline for kommunikation med pårørende, bliver formidlet og anvendt.

Fordi du som udrykningssygeplejerske bidrager med en særlig viden og erfaring i organdonationsforløbene vil du, uanset om du deltager i et forløb i egen afdeling eller på en anden intensivafdeling, blive anset for at være ekspert på de opgaver, som knytter sig til organdonationsforløbet. Du vil opleve at få rollen som vejleder, når du skal støtte donorafdelingens personale i at arbejde efter best practice. Den rolle er det vigtigt, du forbereder dig på.

Når du ankommer som gæst i en i forvejen højt specialiseret afdeling er det centralt, at du har respekt for den organisering og de kompetencer der allerede er tilstede i forløbet. At bidrage med sin viden i den kontekst, kan være en balancegang imellem at optimere forløbet men samtidig respektere og anerkende det faste personales faglighed og rutiner. Det er derfor vigtigt, at du som udrykningssygeplejerske er god til at kommunikere med den målgruppe, du står overfor, og de signaler du opfatter. Derfor skal du besidde pædagogiske egenskaber og særlige samarbejdsevner for at kunne indgå i de komplekse relationer, der opstår i forløbene både i og uden for egen afdeling.

DCO anser udrykningsfunktionen som en hjørnesteen i arbejdet med organdonation på hospitalerne og har beskrevet, at det er best practice, at en udrykningssygeplejerske med særlige kompetencer på området medvirker i alle donationsforløb. Det er en særlig vigtig funktion, som direkte medvirker til vores arbejdsgrundlag ved at sikre ressourcer og kompetencer af høj faglig kvalitet i forløbene uanset erfaringsniveau på den pågældende afdeling og uanset hvor i landet, det foregår. De uddannelses og kompetencekrav, der skal være opfyldt, for at kunne indgå i funktionen kan du finde i henholdsvis funktionsbeskrivelsen for udrykningssygeplejersker samt kompetencekortet. Begge er vedlagt som bilag.

Organisering

Der er tilknyttet en udrykningsfunktion på Universitetshospitalerne i Aalborg, Aarhus, Odense og på Rigshospitalet i København. Udrykningsfunktionen er et frivilligt beredskab og du står til rådighed til donationsforløb i din egen afdeling, og når der er donationsforløb på andre intensivafdelinger på hospitalet eller på regionshospitaler. Det er centralt, at funktionen er robust og vi dækker de udkald, der er. Samtidig er det vigtigt, at gruppen af udrykningssygeplejersker ikke er større end at alle kan vedligeholde de fornødne kompetencer ved at deltage i forløb. Det er en balancegang den donationsansvarlige sygeplejerske på afdelingen er meget opmærksom på, og løbende gennem året vurderer sammen med DCO. Det er essentielt, at du som udrykningssygeplejerske, er bevidst om, hvor vigtigt det er for organdonationsforløbene, at der deltager en udrykningssygeplejerske. Derfor forventes det også, at du påtager dig et ansvar, og strækker dig langt, for at dække organdonationsforløbene, når du har mulighed for det. For at kunne vedligeholde dine kompetencer er det en forventning, at du både byder dig til i forløb i egen afdeling samt uden for egen afdeling efter endt introduktionsperiode.

Samarbejde med transplantationscentret

I Danmark er der 3 transplantationscentre placeret i henholdsvis Aarhus, Odense og København.

Når en afdeling har den første kontakt til et af de 3 transplantationscentre om en potentiel donor, vil transplantationskoordinatoren vurdere, om patienten umiddelbart er medicinsk egnet som donor samt undersøge, om patienten har tilkendegivet sin holdning i Organdonorregistret. Vurderer transplantationskoordinatoren, at afdelingen kan gå videre med henblik på donation, vil transplantationscentret organisere, at der kommer en udrykningssygeplejerske ud i afdelingen. Arbejdsgangen for selve udkaldet samt efterfølgende opfølgning med afdelingen, der har modtaget faglig støtte, er beskrevet i praktisk håndbog for udrykningsfunktionen. Praktisk håndbog finder du på intranettet for udrykningssygeplejersker, som er placeret på hjemmesiden organdonation.dk under 'logon'.

Igennem hele donationsforløbet er der tæt samarbejde og hyppig kontakt mellem transplantationskoordinatoren og behandlingsteamet omkring donor med henblik på såvel donors stabilitet samt koordinering af supplerende undersøgelser og donoroperation. Derfor anbefaler vi, at du indleder hvert forløb med at forventningsafstemme med transplantationskoordinatoren der varetager forløbet, samt at I er tydelige om, hvornår I igen skal tales ved. Det er vores erfaring, at forløbene dermed foregår med færrest mulige misforståelser, og dermed forsinkelser, til gavn for alle.

Oplæringsperiodens første del

Opstartsmøde

Når du bliver en del af udrykningsfunktionen indleder du med et kort opstartsmøde med den donationsansvarlige sygeplejerske. Her er sigtet at drøfte, hvordan du bedst starter som udrykningssygeplejerske. Du vil blive tilknyttet forløb i egen afdeling, hvor du vil gå med en erfaren udrykningssygeplejerske. I gennemgår derfor, hvordan området er organiseret på jeres afdeling, herunder hvordan indkald af udrykningssygeplejerske foregår samt hvordan det koordineres, at en udrykningssygeplejerske bliver tilknyttet en donor hos jer.

Ved det korte opstartsmøde får du også det nationale introduktionsprogram udleveret. Introduktionsprogrammet er tilrettelagt således, at du ud fra din erfaring som intensivsygeplejerske og den erfaring, du tidligere har haft med organdonation, ved at følge det, vil have gode forudsætninger for, at tilegne dig såvel teoretisk som praktisk og kommunikativ viden og erfaring. Når det er særlig vigtigt, er det fordi, du vil opleve, at der kan være store forventninger til din rolle som udrykningssygeplejerske, og den viden du bidrager med i forløbet. Du vil ofte blive anset for at være ekspert og derfor er det væsentligt at dit introduktionsforløb dels er tilpasset dig og din erfaring, dels at du gennem forløbet får tilegnet dig en solid viden og erfaring inden for de teoretiske, praktiske og kommunikative opgaver, der knytter sig til et organdonationsforløb.

I den første tid som udrykningssygeplejerske kan du være opsøgende over for viden ved at styrke dit kendskab til Dansk Center for Organdonations hjemmesider, dit teoretiske grundlag ud fra best practice, rekommandationen for behandling af organdonorer, national guideline samt guideline for kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation.

Nedenfor kan du læse mere om de enkelte delelementer, du med fordel kan koncentrere dig om allerede i oplæringsens første del.

Organdonation.dk

På DCOs hospitalsrettede hjemmeside organdonation.dk er der særligt 3 områder, som er vigtige for dig som udrykningssygeplejerske at kende til. Det er intranettet for udrykningssygeplejersker, fanen 'Undervisning' samt fanen 'kurser'.

Intranettet er gemt under "logon" på organdonation.dk, og her finder du relevante oplysninger for din funktion såsom kompetencekort, funktionsbeskrivelse og praktisk håndbog, men også skabeloner for forløbsbeskrivelser samt honorarudbetaling og den tjekliste, du kan anvende for at vurdere timing ved udkaldene.

På hjemmesiden vil du under fanen 'Undervisning' kunne hente viden i form af såvel video som powerpoints om de forskellige dele af donationsforløbet. I daglig tale kalder vi det undervisersitet og det er et godt sted at hente viden, når du oplever tvivl i forløbene eller områder, du gerne vil blive klogere på. Under fanen 'Kurser' vil du kunne finde de kurser, du skal have deltaget i. Når du indgår i udrykningsfunktionen tilstræber vi, at du har været på følgende kurser:

Grundkursus. Grundkurset handler om organdonationsforløbet fra donordetektion til transplantation med særligt fokus på donordetektion og egne holdninger. Du kan tilmelde dig her: <https://www.organdonation.dk/kurser/grundkursus-i-organdonation/>

EDHEP – kommunikation med pårørende. Kurset tager afsæt i teoretisk og praktisk kommunikationstræning i samtalerne med pårørende om hjernedød og organdonation. Du kan tilmelde dig her: <https://www.organdonation.dk/kurser/edhep/>

Behandling af den ustabile donor. Kurset er bygget op om simulation og færdighedstræning i behandling af den ustabile donor med træning i donorfysiologi og de komplekse problemstillinger i forbindelse med incarceration. Det er derfor anbefalet, at du tager Grundkursus i Organdonation

først. Kurset er aktuelt ved at blive opdateret. Når det er opdateret, vil du kunne tilmelde dig her: <https://www.organdonation.dk/kurser/behandling-af-den-ustabile-donor>

Dit teoretiske grundlag for donorpleje og behandling

Best Practice, National Guideline, Rekommandationen for behandling af organdonorer samt Guideline for kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation er dit vidensfundament som udrykningssygeplejerske. Du vil komme til at anvende dem som vigtige hjælpeværktøjer, når du står i et donationsforløb, og derfor er det centralt, du allerede nu orienterer dig i dem, for at få mest muligt ud af din praktiske oplæring. Når du skal til at tage forløb alene, er det en forudsætning, at din teoretiske viden bygger på de nævnte redskaber.

Best Practice & National Guideline

I udrykningssygeplejerskens arbejde med at optimere donationsforløbet er det vigtigt at støtte afdelingens læger og sygeplejersker i at arbejde ud fra best practice i alle dele af forløbet. Best Practice bygger på både danske og udenlandske erfaringer og studier og beskriver 19 fokuspunkter for et optimalt donationsforløb. De 19 fokuspunkter er indarbejdet i National Guideline, som løbende opdateres med den nyeste viden på området. National Guideline er et praktisk hjælpeværktøj, som understøtter ensartet høj kvalitet på alle hospitaler, uanset hvor ofte man står i donationsforløb.

Det forventes, at du har et indgående kendskab til best practice samt national guideline. Du kan med fordel downloade app'en på din telefon, så du altid har den ved hånden, når du står i et donationsforløb.

Rekommandationen – Behandling af Organdonorer

DCO har i samarbejde med Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin (DASAIM), Dansk Transplantationsselskab og Dansk Neurokirurgisk Selskab udarbejdet rekommandationen "Behandling af Organdonorer". I rekommandationen finder du vejledning om, hvordan man hos organdonorer opretholder både laboratorie og hæmodynamiske værdier optimale for organernes funktion. Det forventes, at du som udrykningssygeplejerske både kender og forstår indholdet i rekommandationen, men også at du kan anvende og formidle anvisningerne i praksis.

Vejledning i kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation

Det er Best Practice, at en udrykningssygeplejerske deltager i samtalerne om hjernedød og organdonation med de pårørende. Samtalerne bygger på "Vejledning i kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation" og det forventes derfor, at du kan anvende kommunikationsprincipperne i praksis.

Praktiske færdigheder

I den første tid som udrykningssygeplejerske skal du koncentrere dig om at opbygge din viden gennem donationsforløb i egen afdeling. Du vil være i forløb med en erfaren udrykningssygeplejerske, hvor du både opøver evnen til at være på forkant i donationsforløbet og til at inddrage og anvende rekommandationens anvisninger i praksis. Gennem dit følgeskab med en erfaren udrykningssygeplejerske vil du også få perspektiver på, og mulighed for, at opøve kompetencer til at identificere og imødekomme pårørendes behov i et donationsforløb samt tilegne dig viden om, hvordan du og dine kolleger kan anvende principperne for guideline for kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation. De erfarne udrykningssygeplejersker fungerer som mentorer for mindre erfarne udrykningssygeplejersker i funktionen, og du vil derfor altid have mulighed for at spørge dig til råds eller reflektere over praksis sammen med en af dem. Det er tanken, at du i takt med at du erhverver dig færdigheder indenfor såvel pleje og behandling af organdonorer som viden om omsorg for og

kommunikation med de pårørende, langsomt vil kunne begynde at tage over og lade den erfarne udrykningssygeplejerske være din støtte, inden du tager forløb i egen afdeling alene.

Når du og den donationsansvarlige sygeplejerske vurderer, at du i relation til din teoretiske viden samt praktiske færdigheder udviser kompetence til at pleje den stabile og ustabile donor samt kan støtte de pårørende og deltage i samtalerne om hjernedød og organdonation, kan du begynde at påtage dig rollen som udrykningssygeplejerske alene i forløb, hvor du kan øve dig i på pædagogisk vis at vejlede dine kolleger. Når I skal vurdere, om du er klar til at tage forløb selv, tager I tage udgangspunkt i kompetencekortet for udrykningssygeplejersker.

Tilbagemeldinger efter forløb i egen afdeling samt opfølgning

Efter et donationsforløb skal du skrive en forløbsbeskrivelse, som du sender til DAS. Tilbagemeldingen efter et forløb er et vigtigt læringsredskab i din introduktion, fordi det giver mulighed for at få yderligere perspektiver på et organdonationsforløb og mulighed for at reflektere over læringsituationer i forløbet. Du får feedback på din tilbagemelding af DAS ud fra drøftelser om hvilken forskel det gjorde for forløbet, at du deltog. I kan tage udgangspunkt i, hvad du allerede ved og kan, og hvordan det blev anvendt i forløbet. Det drøftes ligeledes hvor du oplever, du mangler viden, hvad du blev skarpere på, og hvad du tager med dig fra forløbet, samt hvordan du forvaltede rollen som udrykningssygeplejerske med fokus på forventningsafstemning og samarbejde med kolleger. Tilbagemeldingen efter forløbet samt drøftelsen med DAS danner dermed grundlag for udvikling af din læring.

Det vil blandt andet være på baggrund af de forløb, du bliver tilknyttet, og den læring, du trækker ud af dem, at du og DAS sammen følger op på hvor du er i din introduktion, og fokuserer på hvad, der kan være næste læringspunkter.

Skabelonen til tilbagemelding på forløb i egen afdeling finder du på intranettet for udrykningssygeplejersker under forløbsbeskrivelser.

Kompetenceudvikling

For at udvikle og holde dine kompetencer ved lige, vil den donationsansvarlige sygeplejerske i din afdeling løbende facilitere kompetenceudvikling og erfaringsudveksling i udrykningsgruppen. Det er en forventning, at du anvender de muligheder, der er i udrykningsgruppen, og at du holder din viden opdateret og tager ansvar for egen læring.

Der vil også løbende være kompetenceudvikling af udrykningsfunktionen nationalt. Det kan eksempelvis være ved den årlige nationale temadag for udrykningssygeplejersker samt opgavesæt, du skal løse eller mindre videosekvenser, du skal se.

Oplæringsperiodens anden del

I løbet af din oplæring vil dig og den donationsansvarlige sygeplejerske i din afdeling aftale en introduktion til området. Er I flere, der er startet på nogenlunde samme tid i udrykningsgruppen, kan det give mening at samle jer.

Til introduktionen vil dig og den donationsansvarlige sygeplejerske gennemgå oplæringsprogrammet sammen med funktionsbeskrivelsen og kompetencekortet for udrykningssygeplejer, så I har et billede af, hvad I videre skal fokusere på i oplæringen, og så du er klar over, hvad der forventes af dig i den kommende periode. I har særligt fokus på at få sat den viden du har fået via Dansk Center for Organdonations hjemmesider, dit teoretiske videns grundlag ud fra best practice, rekommandationen for behandling af organdonorer, national guideline samt guideline for kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation i spil. I fokuserer også på, hvilke kompetencer du skal koncentrere dig om at opøve og aftaler, hvordan I hos jer trækker læring ud fra hvert forløb ud fra forløbsbeskrivelserne.

Gennem dit oplæringsforløb har du og den donationsansvarlige sygeplejerske løbende dialog om din læring og udvikling som udrykningssygeplejerske. Når I er enige om, at du er klar til at deltage i donationsforløb uden for egen afdeling er der opmærksomhedspunkter, du skal kende til. Det kan du læse mere om nedenfor.

Vurdering af paratheden til at tage eksterne kald

Det er ikke muligt at sætte en tidsramme på, hvor lang tid et introduktionsforløb tager, og hvornår du er klar til at tage kald uden for egen afdeling. Det afhænger af hvilke forløb, du bliver tilknyttet og hvilke udfordringer, du står overfor i de interne forløb. Det vil derfor være gennem dialog, at du og din donationsansvarlige sygeplejerske vurderer, om du er klar. Afsættet for dialogen er dels de tilbagemeldinger, du har skrevet efter forløb, og de refleksioner i sammen har haft over dit læringsforløb dels kompetencekortet for udrykningssygeplejersker. Vurderingen tager dermed udgangspunkt i den viden og erfaring du teoretisk, praktisk og kommunikativt har tilegnet dig.

Når du skal til at tage kald uden for egen afdeling er det også væsentligt at drøfte de forventninger, der er til din rolle og hvordan du kan blive mødt, når du kommer ud i en anden afdeling end din egen. Det kræver pædagogiske egenskaber og evne til at tilpasse sig at bidrage med viden om flow og de særlige opgaver, der knytter sig til et organdonationsforløb, samtidig med at du udviser respekt for den faglighed og ekspertise læger og sygeplejersker på afdelingen har. Du vil blive set som en rollemodel, og derfor er det særligt vigtigt at du både bidrager fagligt, men også til det gode samarbejde.

De organisatoriske rammer for kald uden for egen afdeling afviger på enkelte områder fra det, du kender fra kald på din egen afdeling. Det vil du kunne læse mere om i det følgende.

Udkald af udrykningssygeplejersken

Som beskrevet under samarbejde med transplantationskoordinatoren starter organiseringen af et udkald hos transplantationskoordinatoren. Når en afdeling kontakter en transplantationskoordinator om en potentiel donor, vurderer koordinatoren, om det er relevant at sende en udrykningssygeplejerske til afdelingen og i så fald, hvornår udrykningssygeplejersken skal sendes ud. Tilingen er nøje beskrevet i Praktisk Håndbog for Udrykningsfunktionen og du kan anvende tjeklisten - timing af tilstedeværelse i donationsforløb – for at sikre dig, at du tager ud på det rigtige tidspunkt. Du kan læse mere om tilingen, selve proceduren for udkald i din region samt finde tjeklisten til timing af tilstedeværelsen i donationsforløb i Praktisk Håndbog, som du finder på intranettet for udrykningssygeplejersker.

Transport

Transport til og fra donorafdelingen skal primært foregå i taxa, som betales med taxabon fra DCO.

Du får udleveret to taxaboner af afdelingens DAS. Efter udkald afleveres de 2 afrevne snipper fra taxabonerne samt de 2 udprintede bonner fra taxaen til DAS.

Vær opmærksom på udløbsdatoen på taxabonerne, da de skal skiftes i god tid.

Forløbsbeskrivelser og honorar

Det er DCOs strategi løbende at følge op på og dokumentere de enkelte udkald til donationsforløb med henblik på kvalitetsudvikling af udrykningsfunktionen samt sikre, at udrykningssygeplejerskens kompetencer vedligeholdes og øges gennem undervisning og vidensdeling. Som led heri skal du skrive en forløbsbeskrivelse efter at have været kaldt ud som udrykningssygeplejerske. Ved eksterne forløb skal du anvende den forløbsbeskrivelse, der er på intranettet for udrykningssygeplejersker på DCOs hjemmeside organdonation.dk. Du skal anvende den skabelon, der hedder "Forløbsbeskrivelse til udrykningssygeplejerske – marts 2018 (bruges ved udrykning til anden afdeling)" og efter at have udfyldt den sende til DCOs funktionspostkasse Skejby.DCO@rm.dk. DCO læser og kommenterer ud fra et anerkendende læringsperspektiv beskrivelserne, og anvender dem endvidere til at udlede temaer til opgaver i kompetenceudviklingen.

Ligeledes skal du udfylde en honorarseddel, hvori du skriver din tilstedeværelse i forløbet med henblik på udbetaling af løn. I udregningen af timer skal du medtage den tid, du anvender til transport, og du skal derudover også lægge 1 time til, da du også får løn for den tid, du forventes at anvende, når du laver en forløbsbeskrivelse. Honorarsedlen sendes også til DCOs funktionspostkasse på Skejby.DCO@rm.dk.

Dokumentation i forløbet

Tjekliste

Opstart	Sæt kryds
Introduktion til funktion ved DAS	
DAS sender besked til Karla (DCO) om ny udrykningssygeplejerske i gruppen	
Første del af oplæring – introduktionsprogram	
– Information til gruppen om ny udrykningssygeplejerske og læringspunkter	
– Gennemgået Best Practice	
– Gennemgået National Guideline	
– Gennemgået Rekommandationen	
– Gennemgået Guideline for kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation	
– Gennemgået procedure for indkald til egen afdeling	
– Deltaget i forløb således du har bred viden om organdonationsprocessen	
– Gennemgået skabelon til tilbagemelding fra forløb i egen afdeling	
– Gennemgået tilbagemeldinger fra forløb med DAS	
– Løbende dialog med DAS om dit læringsforløb	
– Overvejet deltagelse behov for/deltaget i "Grundkursus i Organdonation"	
– Deltaget i eller tilmeldt "EDHEP" kursus	
– Deltaget i eller tilmeldt "Ustabil donor kursus"	
– Mundtlig opfølgning med DAS efter interne forløb	
Andel del af introduktionsprogram	
– Dialog med DAS om paratheden til at deltage i eksterne udkald og herunder gennemgang af rollen som udrykningssygeplejerske ved eksterne kald	
– Information til gruppen om at udrykningssygeplejersken nu deltager i eksterne kald og nye læringspunkter	
– Gennemgået procedure for udkald af udrykningssygeplejersken	
– Gennemgået transport samt udleveret taxabonner	
– Gennemgået skabelon for forløbsbeskrivelser fra eksterne udkald	
– Gennemgået honorarskabelon	
– Mundtlig opfølgning med DAS efter første eksterne forløb	
– Officiel afslutning på introduktionsperioden sammen med DAS	
Med afsæt i Kompetencekort for sygeplejersker i udrykningsfunktionen	
Teoretisk viden	
Skal kunne beskrive flowet i et donationsforløb	

Skal kunne beskrive best practice for alle fokuspunkter i donationsforløbet jf. Best practice for Organdonation, 2014	
Skal kunne beskrive samarbejdet med tx-koordinatorene	
Skal kunne beskrive grundprincipperne for pleje af donorer	
Skal kunne redegøre for de væsentligste problemområder ved donorpatienten og behandlingstiltag	
Skal kunne beskrive indholdet i rekommandation om behandling af den voksne organdonor i overskrifter	
Skal kunne beskrive sygeplejerskens observationer af donor	
Skal kunne beskrive overvejelser omkring omsorgen for pårørende	
Skal kunne beskrive grundprincipperne i guideline for kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation	
Skal kunne beskrive overvejelser omkring samarbejdet med afdelingens personale	
Skal kunne reflektere over den forventningsafstemning til din rolle der skal være med afdelingens personale ud fra tydelighed om hvad du kan bringe ind i forløbet	
Skal kunne beskrive mulige rollefordelinger i et organdonationsforløb og forskellige former for at formidle viden	
Skal kende indholdet af Praktisk Håndbog	
Skal kunne beskrive de organisatoriske rammer for udrykningsholdet	
Praktiske færdigheder:	
At sygeplejersken kan anvende rekommandationens anvisninger i praksis	
At sygeplejersken kan indgå i kommunikationsforløbet med pårørende, herunder støtte læger og sygeplejersker i anvendelse af principperne i guideline for kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation	
At sygeplejersken kan observere donor og være på forkant med donationsforløbet	
At sygeplejersken kan samarbejde med transplantationskoordinatoren	
At sygeplejersken kan samarbejde med afdelingens læger og sygeplejersker om at optimere donationsforløbet, herunder støtte læger og sygeplejersker i at arbejde ud fra best practice	
At sygeplejersken kan identificere og imødekomme de pårørendes behov i donationsforløbet	

Bilag

Funktionsbeskrivelse for udrykningssygeplejersker

Funktionsbeskrivelse for Udrykningssygeplejersker til organdonation i og uden for egen afdeling

Det er Dansk Center for Organdonations skabelon for funktionsbeskrivelsen for udrykningssygeplejerskerne som er en del af organdonationskorpset under Dansk Center for Organdonation. Hospitalets egne krav til opstilling og godkendelse af funktionsbeskrivelsen skal være opfyldt, og skabelonen kan derfor tilpasses i nødvendigt omfang.

Stillingsbetegnelse	Udrykningssygeplejerske i Dansk Center for Organdonation
Organisatorisk placering	Udrykningssygeplejersken er placeret i (skriv det korrekte afdelingsnavn) og skal indgå som en del af plejegruppen. Udrykningssygeplejersken refererer til egen nærmeste leder i forhold til tilrettelæggelse af opgaverne som udrykningssygeplejerske og følger de retningslinjer, som er udarbejdet i afdelingen for, hvornår et udkald til organdonation kan accepteres under hensyn til planlagte vagter.
Ansvarsområder og opgaver	<p>Donationsforløb i egen afdeling Udrykningssygeplejersken er 2. sygeplejerske i forløbet og skal bruges som faglige sparring, støtte samt deltage i sygeplejen i forløbet. Udrykningssygeplejersken skal ikke overtage forløbet eller opgaverne, men har et særligt fokus på at være "et skridt foran" i processen, være kollegial vejleder i forløbet og bidrage med sin specialviden inden for organdonation.</p> <p>Udrykningssygeplejersken skal kunne deltage i alle de sygeplejefaglige opgaver i donationsforløbet samt i forberedelsen og gennemførelsen af de formelle samtaler om hjernedød og organdonation samt i de uformelle samtaler med de pårørende om organdonation.</p> <p>Der afrapporteres fra og følges op på donationsforløbet jf. afdelingens egne retningslinjer.</p> <p>Donationsforløb uden for egen afdeling Udrykningssygeplejersken skal kunne deltage i alle de sygeplejefaglige opgaver i donationsforløbet samt i forberedelsen og gennemførelsen af de formelle samtaler om hjernedød og organdonation samt i de uformelle samtaler med de pårørende om organdonation.</p> <p>Udrykningssygeplejersken aftaler med afdelingens personale, hvordan der skal samarbejdes om opgaverne.</p> <p>Udrykningssygeplejersken skal ikke overtage forløbet eller opgaverne, men har et særligt fokus på at være "et skridt foran" i processen og bidrage med sin specialviden og erfaring inden for organdonation.</p> <p>Udrykningssygeplejersken bør altid tilbyde at deltage i forberedelsen og gennemførelsen af samtalerne om organdonation med de pårørende sammen med lægen og primær sygeplejerske, jf. best practice for organdonation</p> <p>Retningslinjerne omkring udrykning og opfølgning i Praktisk Håndbog fra Dansk Center for Organdonation skal følges.</p>
Kompetence- og uddannelseskrav	<p>Uddannelseskrav: Specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje Deltaget i EDHEP eller stå på venteliste, og have opdateret erfaring med donationsforløb Deltaget i kurset behandling af den ustabile donor eller stå på venteliste</p> <p>Kompetencekrav: Dansk Center for Organdonations kompetencekort skal være opfyldt. Kompetencekortet er vedhæftet som bilag til denne funktionsbeskrivelse og opdateres løbende af DCO.</p> <p>Personlige egenskaber: Udrykningssygeplejersken skal kunne indgå i et donationsforløb i et samarbejde med egne kolleger og med en fremmed afdelings personale med de egenskaber som kendetegner en kompetent og erfaren intensivsygeplejerske og sparringspartner.</p>
Eventuelt	Det forventes, at udrykningssygeplejersken deltager i de årlige møder for udrykningssygeplejerskerne i egen afdeling samt søger egen afdeling om deltagelse i de undervisningstilbud fra Dansk Center for Organdonation som er målrettet udrykningssygeplejerskerne.

Kompetencekort for udrykningssygeplejersker

Kompetencekort for sygeplejersker i udrykningsfunktion for Dansk Center For Organdonation

Version 24.8.2016

Forudsætninger:

Specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje
 Ansat på neurointensiv afdeling
 Indgår som en del af plejegruppen og har ikke udelukkende administrative opgaver.
 Deltaget i EDHEP eller stå på venteliste
 Deltaget i kurset den ustabile donor eller stå på venteliste
 Opdateret erfaring med donationsforløb
 Udviser særligt engagement, fleksibilitet og gode samarbejdsevner
 Har evne til at tilpasse sig situationen
 Anvender den nødvendige tid for at holde sig opdateret i forhold til funktionen

Teoretisk viden:
Skal kunne beskrive flowet i et donationsforløb
Skal kunne beskrive best practice for alle fokuspunkter i donationsforløbet jf. Best practice for Organdonation, 2014
Skal kunne beskrive samarbejdet med tx-koordinatorerne
Skal kunne beskrive grundprincipperne for plejen af en donor
Skal kunne redegøre for de væsentligste problemområder ved donorpatienten og behandlingstiltag
Skal kunne beskrive indholdet i rekommandation om behandling af den voksne organdonor i overskrifter
Skal kunne beskrive sygeplejerskens observationer af donor
Skal kunne beskrive overvejelser omkring omsorgen for pårørende
Skal kunne beskrive grundprincipperne i guideline for kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation
Skal kunne beskrive overvejelser omkring samarbejdet med afdelingens personale
Skal kende indholdet af Praktisk Håndbog
Skal kunne beskrive de organisatoriske rammer for udrykningsholdet.

Praktiske færdigheder:
At sygeplejersken kan anvende rekommandationens anvisninger i praksis
At sygeplejersken kan indgå i kommunikationsforløbet med pårørende, herunder støtte læger og sygeplejersker i anvendelse af principperne i guideline for kommunikation med pårørende om hjernedød og organdonation
At sygeplejersken kan observere donor og være på forkant med donationsforløbet
At sygeplejersken kan samarbejde med tx-koordinatoren
At sygeplejersken kan samarbejde med afdelingens læger og sygeplejersker om at optimere donationsforløbet, herunder støtte læger og sygeplejersker i at arbejde ud fra best practice
At sygeplejersken kan identificere og imødekomme de pårørendes behov i donationsforløbet

Kompetencer:
At sygeplejersken i relation til viden og færdigheder udviser kompetence til at: pleje den stabile og ustabile organdonor deltage i samtalerne med pårørende om hjernedød og organdonation støtte de pårørende i processen Støtte afdelingens personale i donationsforløbet på pædagogisk vis samarbejde med tx-koordinatorerne.

**Dansk Center
for Organdonation**

Dansk Center for Organdonation
Palle Juul-Jensens Boulevard 82
8200 Aarhus N

+45 30922420
skejby.dco@rm.dk
For alle: Organdonor.dk
For fagfolk: Organdonation.dk